

Makale

Yazar Gülçin Nacar

Gönderim Tarihi: 21-Kas-2017 11:11AM (UTC+0200)

Gönderim Numarası: 883534039

Dosya adı: 4902-17302-3-SM.doc (228.5K)

Kelime sayısı: 3892

Karakter sayısı: 26773

Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Eş Tarafından Uygulanan Şiddete İlişkin Tutumları

Özet

Araştırma, sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinin eş dövmeyle ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Kesitsel olarak planlanan bu araştırma Nisan-Mayıs 2017 tarihleri arasında bir kamu üniversitesine bağlı sağlık bilimleri fakültesinde yürütülmüştür. Araştırmada, örneklem seçimine gidilmemiştir. Evrenin tamamının çalışmaya dahil edilmesi hedeflenmiştir. Araştırmanın örneklemini veri toplama tarihleri arasında derslere katılan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 949 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma verileri, "Katılımcı Bilgi Formu" ve "Eş Dövmeye İlişkin Tutum Ölçeği" kullanılarak elde edilmiştir. İstatistiksel değerlendirmede; tanımlayıcı istatistikler, bağımsız gruplarda t testi, ANOVA ve Cronbach alfa güvenilirlik analizi kullanılmıştır. Öğrencilerin %16.4'ünün annesinin babasından şiddet görmediği, %55.1'inin öğrencilik süreci boyunca eşi tarafından şiddet uygulanan bir kadınla karşılaştığı, %37.8'inin eğitim/öğretim süreci boyunca kadına yönelik şiddete ilişkin bilgi aldığı bulunmuştur. Kız öğrencilerin eş dövmeyle ilişkin tutum ölçeği tüm alt boyut ve toplam puan ortalamaları erkek öğrencilere göre daha yüksek ($p<0.001$), dördüncü sınıftaki öğrencilerin ise diğer sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre daha düşüktür ($p<0.05$). Annesi ve babası üniversite mezunu olan öğrenciler ile babası herhangi bir işte çalışan öğrencilerin eş dövmenin erkeğin sorumluluğu olması alt boyut puan ortalaması dışında tüm alt boyut ve toplam puan ortalamaları en düşüktür ($p<0.001$). Araştırmada öğrencilerin yarısından fazlasının öğrencilik süreci boyunca eşi tarafından şiddet uygulanan bir kadınla karşılaştığı, eşe yönelik şiddete ilişkin bilgilerinin yetersiz olduğu, kız öğrencilerin eşe yönelik şiddete ilişkin daha onaylayıcı bir tutuma sahip oldukları, son sınıf öğrencilerinin diğer öğrencilere göre eşe yönelik şiddeti daha olumsuz algıladığı ve anne-baba eğitim düzeyi ile babanın çalışma durumunun şiddete yönelik tutumu etkilediği belirlenmiştir. Sağlık alanında çalışacak olan öğrencilerin eğitim/öğretim müfredatında şiddete ilişkin bilgilere yer verilmesi önerilmektedir. Verilecek olan eğitimde özellikle öğrencilerin bireysel farklılıklarının göz önüne alınması ve sahip oldukları toplumsal kalıpları mesleki uygulamalara yansıtmasının önemi vurgulanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Eş tarafından uygulanan şiddet, öğrenci, tutum

Examine the Attitudes Toward Spouse Violence of Health Sciences Faculty Students

18

Abstract

This study aimed to examine the attitudes toward violence by spouse of health sciences faculty students. The study which is cross-sectional was conducted on students of the health sciences faculty which was in a public university, between April-May 2017. As the study was planned to include all students, no sample group was selected for the study. However the sample of the study consist of 949 students who participated lessons between the dates of this study and volunteered for study. The data was collected with using a 'Participant Information Form' prepared by the researchers after a review of the literature and 'The Scale for Attitudes Toward Wife Beating (ATWB)'. Descriptive statistics, independent sample t-test, ANOVA and Cronbach's alpha reliability analysis were used to analyze the data. This study found that 16.4% of students' mother subjected to violence from their father, 55.1% of students met with a woman who had been subjected to violence by her husband and 37% of students had received information about violence against women during their training process. According to the findings of the study, female students' ATWB all sub-dimension scores mean and total score mean were higher than male students ($p < 0.001$) and fourth class students' mean score were lower than other grades ($p < 0.05$). Students' whose mother and father graduated from university and whose father were employed, all sub-dimensions mean scores and total score mean were lowest except 'responsibility of men for violence against their wives' sub-dimension ($p < 0.001$). According to study findings; more than half of the health science faculty students met with a woman who had been subjected to violence by her husband during their training process, Their information about violence against women was inadequate, female students had a more appropriate attitude towards violence against woman, senior-level students had a more negative attitude towards violence against woman than other students and education level of parents and father's working status affected the attitude toward violence against woman. In conclusions, it is recommended that education / training curriculum of students who will work in the health field should include information about violence. Especially in the training to be given individual differences of the students must be considered. It must be emphasized the importance of not reflecting the social patterns to professional practice.

Keywords: Attitude, spouse violence, student

³ Giriş

Kadına yönelik şiddet, cinsiyete dayanan, kadını inciten, ona zarar veren, fiziksel, cinsel, ruhsal hasarla sonuçlanma olasılığı bulunan, toplum içerisinde ya da özel yaşamında ona baskı uygulanması ve özgürlüklerinin keyfi olarak kısıtlanmasına neden olan her türlü davranıştır (WHO 2016 ⁹ <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs239/en/>). Kadına yönelik şiddet önemli bir toplumsal sorundur ve beraberinde kadının yaşamını tehdit etme, fizyolojik gereksinimlerini karşılayamama, eğitim olanaklarından yoksun kalma, sosyal hayata katılamama ve iş olanaklarını kaçırma gibi problemleri getirerek temel hak ve özgürlükleri kısıtlamaktadır (Aktaş ve Uyanık 2016).

Ülkemizde evli kadınların % 35.5' nin fiziksel, %12' nin cinsel, %43.9' nun duygusal ve %30' nun ekonomik şiddetle yaşamının herhangi bir döneminde karşılaştığı görülmektedir (Türkiye' de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması 2015). DSÖ 2016 verilerine göre, dünya genelinde kadınların yaklaşık %35' inin yaşamlarının herhangi bir döneminde partneri tarafından fiziksel ve/veya cinsel şiddete maruz kalmakta veya partneri olmayan bir erkek tarafından cinsel şiddete uğramaktadır. Dünya genelinde kadınların %38' i eşi ya da birlikte yaşadığı partneri tarafından öldürülmektedir (WHO 2016 ¹⁴ <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs239/en/>).

¹⁹ Kadına yönelik aile içi şiddet için risk faktörleri; kadının eşinden boşanması ya da ayrı yaşaması, evini terk etmesi, ekonomik zorluk ve düşük eğitim seviyesine sahip olma, kadın/erkeğin şiddet ya da istismar içeren bir ortamda yetişmesi, çocuk sayısının fazla olması, erkeğin alkol ya da ilaç bağımlısı olması, erkeğin aşırı derecede kıskanç ve paylaşımsız olması, eşler arasındaki yaş farkının fazla olması ve sosyal destek yetersizliği şeklinde sıralanmaktadır (Şirin ve Kavlak 2015, Kandemirci ve Kağnıcı 2014, İbiloğlu 2012, Page ve İnce 2008). Araştırmalar erkeklerin, 'eşleri üzerinde denetim sağlamak, onların kendilerini savunmalarına engel olmak, iyi bir eş olmadığı için onu cezalandırmak' gerekçeleri ile eşlerine şiddet uyguladığını göstermektedir (Harcar ve ark. 2008).

Kadına yönelik şiddet kadın mortalite ve morbiditesini etkileyen, ölüm, yaralanma ve sakatlıklara yol açan, iyileşmeyi geciktiren ve tedaviye uyumu bozan bir durumdur. Kadına yönelik şiddetin kadın sağlığına yönelik fiziksel, sosyal, cinsel sağlık ve üreme sağlığına olumsuz etkileri bulunmaktadır (Beji 2015). Ferreira ve arkadaşları (2017) şiddet gören kadınların daha çok depresyon ve stres yaşadıklarını göstermiştir. Aile içinde yaşanan şiddet, sadece kadınları değil aynı zamanda çocukları ⁶ da etkilenmektedir. Aile içi şiddete tanık olan

ya da maruz kalan çocukların, benlik saygısı düşmekte, kendilerini çaresiz hissetmektedir. Şiddeti istediklerini yaptırmanın bir yolu olarak öğrenebilmektedirler (Kandemirci ve Kağnıcı 2014). Ailede öğrenilen şiddet olağanlaşmakta ve daha ileriki yaşam dönemlerinde eyleme geçme riski artmaktadır (Namy ve ark. 2017). Sosyal öğrenme teorisine göre; çocuklukta şiddet gören/şiddete tanık olan bireylerin yetişkinlik döneminde şiddet uygulamaya meyilli olabilecekleri savunulmaktadır (Namy ve ark. 2017, Beji 2015). Bu nedenlerden dolayı geleceğin aile kuracak eş adayları olan ve aynı zamanda şiddetin yönetiminde önemli roller üstlenecek olan sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinin kadına yönelik şiddet hakkındaki tutumları son derece önemlidir. Bu bağlamda, sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinin eş dövmeye ilişkin tutumlarını incelemek amaçlanmıştır.

Amaç

4 Araştırma, sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinin eş dövmeye ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Materyal ve Metot

Kesitsel olarak planlanan bu araştırma Nisan-Mayıs 2017 tarihleri arasında bir kamu üniversitesine bağlı sağlık bilimleri fakültesinde yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini, 2016-2017 eğitim öğretim yılı itibari ile sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören 2073 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada, örneklem seçimine gidilmemiştir. Evrenin tamamının çalışmaya dahil edilmesi hedeflenmiştir. Ancak araştırmanın örneklemine veri toplama tarihleri arasında derslere katılan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 949 öğrenci oluşturmuştur. Evrenin %45.7' sine ulaşılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri, "Katılımcı Bilgi Formu" ve "Eş Dövmeye İlişkin Tutum Ölçeği" kullanılarak elde edilmiştir.

Katılımcı Bilgi Formu

Öğrencilerin tanıtıcı özelliklerini (yaş, gelir düzeyi, ebeveyn eğitim düzeyi vb.) ve kadına yönelik şiddet ile ilgili görüşlerini (eş şiddetine tanıklık, kadına yönelik şiddetle ilgili eğitim, kadına yönelik şiddet eğitim öğretimde yer almalı mı vb.) içeren sorulardan oluşmaktadır.

1 Eş Dövmeye İlişkin Tutum Ölçeği (EDİTÖ)

Ölçek, Haj-Yahia (1998) tarafından geliştirilmiştir. Türkçe uyarlaması Sakallı (2001) tarafından yapılmıştır. Ölçeğin her maddesinde alınabilecek en düşük puan "1" (eş şiddetine karşı olumsuz), en yüksek puan "6" (eş şiddetine karşı olumlu) dir. 24 maddelik 6'lı likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin tamamı için en düşük puan 34, en yüksek puan 134'dür. Ölçekten alınan yüksek puan eş şiddetine karşı onaylayıcı tutum anlamına gelmektedir. EDİTÖ "eş dövülmesinin kabul edilebilir bir durum olduğu", "eş dövülmesinin kadının hatalı davranışlarından kaynaklandığı", "eşleri tarafından dövülmesinin kadının sorumluluğu olduğu" ve "eş dövülmesinin erkeklerin sorumluluğu olduğu" şeklinde dört alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach alfa güvenirlik katsayısı 0.95 olarak bulunmuştur (Sakallı 2001, Kıyak ve Akın 2010). Bu araştırmada Cronbach alfa güvenirlik katsayısı 0.98 bulunmuştur.

Verilerin Toplanması

Araştırmaya başlamadan önce veri toplama formlarının anlaşılabilirliğini değerlendirmek için 15 öğrenci üzerinde ön uygulama yapılmış ve elde edilen veriler araştırmaya dahil edilmemiştir. Öğrencilerin daha sakin bir ortamda olabilmesi, katılım oranının yüksek olması ve araştırma sorularını cevaplamaya yeterli zaman ayırabilmeleri için veri toplama formları mesleki derslerin bitimi sırasında öğrencilerin kendisi tarafından doldurulmuştur.

Verilerin Değerlendirmesi

7 Verilerin değerlendirilmesi "Statistical Program for Social Science (SPSS 23.0 for Windows)" istatistik programı yardımı ile gerçekleştirilmiştir. İstatistiksel değerlendirmede; tanımlayıcı istatistikler, bağımsız gruplarda t testi, ANOVA ve Cronbach alfa güvenirlik analizi kullanılmıştır.

Araştırmanın Etik İlkeleri

Araştırmaya başlamadan önce, Malatya Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan (2017/13-1) ve araştırmanın yürütüldüğü fakülteden yazılı izin alınmıştır. Öğrencilere araştırma hakkında bilgi verildikten sonra, bilgilerinin gizliliğinin sağlanacağı ve araştırmayı sonuna kadar sürdürme zorunluluklarının olmadığı ifade edilerek gönüllüler araştırmaya alınmıştır.

Bulgular

13

Tablo 1: Öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerinin dağılımı (S:949)

Sosyo-demografik özellikler	$\bar{X} \pm SS$	
Yaş	20.91±2.09	
	Sayı	%
Cinsiyet		
Kız	679	71.5
Erkek	270	28.5
Medeni durum		
Bekar	928	97.8
Evli	21	2.2
Bölüm		
Hemşirelik	379	39.9
Ebelik	193	20.3
Fizyoterapi	149	15.7
Odyoloji	175	18.4
Çocuk gelişimi	53	5.6
Sınıf		
1	364	38.4
2	223	23.5
3	190	20.0
4	172	18.1
Anne eğitim durumu		
Okuryazar/ İlköğretim	680	71.7
Ortaöğretim/Lise	220	23.2
Üniversite	49	5.1
Baba eğitim durumu		
Okuryazar/ İlköğretim	381	40.1
Ortaöğretim/Lise	384	40.5
Üniversite	184	19.4
Anne çalışma durumu		
Evet	141	14.9
Hayır	808	85.1
Baba çalışma durumu		
Evet	797	84.0
Hayır	152	16.0
Ekonomik durum		
Kötü	78	8.2
Orta	837	88.2
İyi	34	3.6
Yaşanılan yer		
Köy	118	12.4
İlçe/kasaba	258	27.2
İl	573	60.4
Aile tipi		

Çekirdek	775	81.7
Geleneksel	159	16.8
Parçalanmış	15	1.6
Annenin babadan şiddet görme durumu		
Evet	156	16.4
Hayır	694	73.2
Bilmiyorum	99	10.4
Öğrencilik süreci boyunca eşi tarafından şiddet uygulanan bir kadınla karşılaşma durumu		
Evet	523	55.1
Hayır	426	44.9
Eğitim/öğretim süreci boyunca kadına yönelik şiddete ilişkin bilgi alma durumu		
Evet	359	37.8
Hayır	590	62.2

Araştırmamızda üniversite öğrencilerinin sosyo-demografik özelliklerinin dağılımı tablo 1'de gösterilmektedir. Öğrencilerin yaş ortalaması 20.91±2.09 iken, %71.5' inin kız, %97.8' inin bekar, %38.4' ünün 1. sınıf ve %39.92'sinin hemşirelik bölümü öğrencisi olduğu görülmüştür. Öğrencilerin %71.7' sinin annesinin eğitim durumu okuryazar/ilköğretim iken, %40.5' inin babasının eğitim durumunun ortaöğretim/lise olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin sadece %14.9' unun annesinin çalıştığı, babaların ise %84 gibi büyük bir kısmının çalıştığı görülmüştür. Öğrencilerin %88.2' si ekonomik durumunun orta düzeyde olduğunu, %60.4' ünün en çok yaşadığı yerleşim yerinin il olduğu, %81.7' sinin çekirdek aileye sahip olduğu saptanmıştır.

Öğrencilerin %16.4' ünün annesinin babasından şiddet gördüğü, %55.1' inin öğrencilik süreci boyunca eşi tarafından şiddet uygulanan bir kadınla karşılaştığı, %37.8' inin eğitim/öğretim süreci boyunca kadına yönelik şiddete ilişkin bilgi aldığı bulunmuştur.

Tablo 2: Öğrencilerin bazı tanıtıcı özelliklerine göre EDİTÖ toplam ve alt boyut puan ortalamalarının karşılaştırılması

EDİTÖ					
	Eş dövmenin kabul edilebilir bir durum olması	Eş dövmenin kadının hatalı davranışlarından kaynaklanması	Eşleri tarafından dövülmenin kadının sorumluluğu olması	Eş dövmenin erkeğin sorumluluğu olması	Toplam puan
Cinsiyet					
Kız	51.94±31.27	10.90±6.71	13.36±7.61	8.85±3.82	85.04±45.14
Erkek	43.47±24.60	9.10±5.57	12.00±7.32	6.90±3.60	71.46±36.40

	53.99 p<0.001	t: 3.95 p<0.001	t: 2.50 p<0.05	t: 7.20 p<0.001	t: 4.41 p<0.001
Sınıf					
1	51.99±29.67	11.07±6.42	13.27±7.34	8.13±3.89	84.46±43.43
2	53.10±29.07	11.33±6.29	14.16±7.35	8.47±3.73	87.05±42.17
3	47.01±28.71	9.26±6.33	12.15±7.29	8.09±3.85	76.51±41.54
4	42.46±30.77	8.92±6.48	11.73±8.29	8.66±3.95	71.77±44.40
	F: 5.67 p<0.05	F: 7.99 p<0.001	F: 4.39 p<0.05	F: 1.07 p>0.05	F: 5.60 p<0.05
Medeni durum					
Evli	54.95±28.50	12.10±6.50	15.38±7.31	8.33±3.64	90.76±40.01
Bekar	49.40±29.79	10.34±6.45	12.92±7.55	8.30±3.87	80.96±43.32
	t: 0.85 p>0.05	t: 1.23 p>0.05	t: 1.48 p>0.05	t: 0.04 p>0.05	t: 1.03 p>0.05
Anne eğitim durumu					
Okuryazar/ İlköğretim	50.58±29.03	10.71±6.39	13.37±7.50	8.22±3.84	82.88±42.47
Ortaöğretim/Lise	50.06±31.80	10.17±6.63	12.67±7.66	8.54±3.88	81.43±45.61
Üniversite	32.51±25.42	6.67±5.25	8.88±6.59	8.35±4.04	56.41±35.65
	F: 8.61 p<0.001	F: 9.27 p<0.001	F: 8.45 p<0.001	F: 0.58 p>0.05	F: 8.70 p<0.001
Baba eğitim durumu					
Okuryazar/ İlköğretim	52.80±28.24	11.20±6.27	13.93±7.49	8.14±3.76	86.07±41.23
Ortaöğretim/Lise	50.54±30.83	10.56±6.54	13.15±7.58	8.19±3.98	82.45±44.62
Üniversite	40.63±28.98	8.30±6.21	10.64±7.16	8.84±3.77	68.41±42.17
	F: 10.98 p<0.001	F: 13.04 p<0.001	F: 12.24 p<0.001	F: 2.30 p>0.05	F: 10.84 p<0.001
Ekonomik durum					
Kötü	56.59±29.44	11.97±6.07	14.40±7.32	7.92±3.87	90.88±42.85
Orta	49.10±29.75	10.28±6.49	12.88±7.56	8.37±3.85	80.62±43.27
İyi	43.88±29.16	9.15±6.07	12.18±7.65	7.35±3.95	72.56±41.33
	F: 2.90 p>0.05	F: 3.12 p>0.05	F: 1.65 p<0.05	F: 1.54 p>0.05	F: 2.72 p>0.05
Yaşanılan yer					
Köy	50.08±29.96	10.27±6.40	13.18±8.60	7.67±3.82	81.19±43.34
İlçe/kasaba	49.77±28.85	10.47±6.38	13.13±7.26	7.86±3.88	81.22±41.99

İl	49.30±30.17	10.36±6.51	12.87±7.46	8.62±3.83	81.16±43.87
	F: 0.05	F: 0.04	F: 0.16	F: 5.35	F: 0.00
	p>0.05	p>0.05	p>0.05	p<0.05	p>0.05
Anne çalışma durumu					
Evet	49.20±30.57	10.19±6.49	13.07±7.56	8.72±3.75	81.18±43.83
Hayır	49.58±29.64	10.41±6.45	12.96±7.55	8.22±3.88	81.18± 43.18
	t: -0.141	t: -0.372	t: 0.162	t: 1.422	t: 0.00
	p>0.05	p>0.05	p>0.05	p>0.05	p>0.05
Baba çalışma durumu					
Evet	47.19±29.71	9.87±6.45	12.41±7.53	8.23±3.88	77.70±43.02
Hayır	61.79±26.96	13.05±5.80	15.92±7.01	8.63±3.77	99.39±39.89
	5 -5.63	t: -5.67	t: -5.32	t: -1.14	t: -5.76
	p<0.001	p<0.001	p<0.001	p>0.05	p<0.001
Aile tipi					
Çekirdek	49.00±30.00	10.24±6.50	12.84±7.62	8.36±3.87	80.39±43.51
Geleneksel	53.33±28.70	11.30±6.22	13.84±7.17	8.11±3.82	86.59±41.81
Parçalanmış	38.20±26.27	7.80±5.86	11.07±7.77	7.13±3.94	64.20±40.01
	F: 2.53	F: 3.02	F: 1.67	F: 0.96	F: 2.54
	p>0.05	p>0.05	p>0.05	p>0.05	p>0.05
Annenin babadan şiddet görme durumu					
Evet	52.55±27.02	11.22±6.14	13.59±6.70	8.00±3.68	85.36±38.97
Hayır	49.17±30.53	10.25±6.54	12.90±7.79	8.38±3.93	80.70±44.45
Bilmiyorum	47.28±28.32	9.98±6.26	12.53±7.14	8.17±3.68	77.96±41.03
	F: 1.14	F: 1.68	F: 0.72	F: 0.68	F: 1.05
	p>0.05	p>0.05	p>0.05	p>0.05	p>0.05
Öğrencilik süreci boyunca eşi tarafından şiddet uygulanan bir kadımla karşılaşma durumu					
Evet	49.83±30.18	10.40±6.48	12.89±7.36	8.31±3.90	81.43±43.65
Hayır	49.15±29.27	10.35±6.43	13.08±7.78	8.28±3.82	80.87±42.80
	8 0.35	t: 0.11	t: -0.39	t: 0.11	t: 0.20
	p>0.05	p>0.05	p>0.05	p>0.05	p>0.05
Eğitim/öğretim süreci boyunca kadıma yönelik şiddete ilişkin bilgi alma durumu					
Evet	47.70±29.91	10.01±6.52	12.69±7.86	7.72±4.02	78.12±43.40

Hayır	50.64±29.64	10.60±6.41	13.15± 7.36	8.65±3.72	83.04±43.10
	t: -1.48	t: -1.36	t: -0.90	t: -3.64	t: -1.70
	p>0.05	p>0.05	p>0.05	p<0.001	p>0.05
Toplam	49.53±29.76	10.38±6.45	12.98±7.55	8.30±3.86	81.18±43.25

Öğrencilerin bazı tanıtıcı özelliklerinin EDİTÖ toplam ve alt boyut puan ortalamalarına göre dağılımı tablo 2' de gösterilmiştir. Kız öğrencilerin eş dövmeye ilişkin tutumu ile ilgili alt boyut puanları ve toplam puan ortalamalarının, erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu ve aradaki farklılığında istatistiksel olarak ileri düzeyde anlamlı olduğu bulunmuştur (p<0.001). İkinci sınıf öğrencilerinin eş dövmeye ilişkin tutumu ile ilgili alt boyut puanları ve toplam puan ortalaması en yüksek iken dördüncü sınıftaki öğrencilerin en düşüktür. Yapılan ileri analizde farklılığın eş dövmenin erkeğin sorumluluğu olması alt boyut puanı dışında tüm alt boyut puanlarında ve toplam puanda dördüncü sınıfta okuyan öğrencilerden kaynaklandığı saptanmıştır (p<0.05).

Annesi üniversite mezunu olan öğrencilerin eş dövmenin erkeğin sorumluluğu olması alt boyut puanı dışında tüm alt boyut puanları ve toplam puanı en düşük iken, annesi okuryazar/ilköğretim mezunu olan öğrencilerin puan ortalamaları en yüksektir. Yapılan analizde eş dövmenin erkeğin sorumluluğu olduğu alt ölçeği dışında farklılığın annesi üniversite mezunu olan öğrencilerden kaynaklandığı görülmüştür (p<0.001). Babası üniversite mezunu olan öğrencilerin eş dövmenin erkeğin sorumluluğu olması alt boyutu dışında tüm alt boyut puanları ve toplam puanı en düşük iken, babasının eğitim durumu okuryazar/ilköğretim olan öğrencilerin puan ortalamaları en yüksektir. Yapılan analizde eş dövmenin erkeğin sorumluluğu olduğu alt boyut puanı dışında farklılığın babası üniversite mezunu olan öğrencilerden kaynaklandığı görülmüştür (p<0.001).

Ekonomik durumu kötü olan öğrencilerin eş dövmeye ilişkin tutumu ile ilgili alt boyut puanları ve toplam puan ortalamalarının, ekonomik durumu iyi olanlardan yüksek olduğu görülmüştür. Ancak aradaki farklılığın sadece eşleri tarafından dövülmenin kadının sorumluluğu olması alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur (p<0.05).

Yaşamının büyük bir kısmını köyde geçiren öğrencilerin eş dövmenin erkeğin sorumluluğu olması alt boyutu puan ortalaması en düşük iken, yaşamının büyük kısmını ilde geçirmiş olan öğrencilerin puan ortalaması en yüksektir. Aradaki farklılığın da anlamlı olduğu tespit edilmiştir (p<0.05).

Babası çalışmayan öğrencilerin tüm alt boyut puanlarının ve toplam puanının babası çalışan öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmüştür. Aradaki farklılığın eş dövmenin erkeğin sorumluluğu olması alt boyut puanı hariç diğer tüm alt boyut puanlarında ve toplam punda istatistiksel olarak ileri düzeyde anlamlı olduğu saptanmıştır ($p<0.001$).

Eğitim/öğretim süreci boyunca kadına yönelik şiddete ilişkin bilgi alan öğrencilerin eş dövmenin erkeğin sorumluluğu olması alt boyutu puan ortalaması şiddete ilişkin bilgi almayan öğrencilerden daha düşüktür ve aradaki farklılık istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0.001$).

Öğrencilerin eş dövmeye ilişkin tutumu ile ilgili alt boyut puanları ve toplam puan ortalamalarının, medeni durum, annenin çalışma durumu, aile tipi, annenin babadan şiddet görme durumu ve öğrencilik süreci boyunca eşi tarafından şiddet uygulanan bir kadınla karşılaşma durumuna göre farklılık göstermediği bulunmuştur ($p>0.05$).

Tartışma

Araştırmamızda eş dövmeye ilişkin tutum ölçeği toplam ve alt grupların tamamında kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla daha yüksek puana sahip olduğu görülmüştür ($p<0.001$). Bu bulgu kız öğrencilerin eşe yönelik şiddet hakkında daha onaylayıcı tutuma sahip olduklarını göstermektedir. Buna karşın, Sabancıoğulları ve arkadaşları (2016)'nın ülkenin iç kesimlerinde yapmış oldukları çalışmada ise erkek öğrencilerin eşe yönelik şiddete ilişkin daha geleneksel bir tutuma sahip olduklarını tespit etmiştir. Bulut (2015)'un Orta Anadolu'da yapmış olduğu çalışmada benzer şekilde erkek öğrencilerin aile içi şiddete ilişkin daha onaylayıcı bir tutuma sahip olduğunu saptamıştır. Elde edilen bulgu literatürle farklılık göstermektedir. Bu farklılığın çalışma örneklemimizi oluşturan öğrencilerin büyük çoğunluğunun ülkenin doğusundan gelmiş olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Ülkemizin doğusunda geleneksel aile yapısı, ekonomik sıkıntılar, eğitim yetersizliği ağırlıklı olarak görülmektedir (TNSA 2013). Bu risk faktörleri aile içi şiddet ile doğrudan ilişkilidir (Kandemirci ve Kağnıcı 2014, Güleç ve ark. 2012). Sosyal ve toplumsal yaşamın içinde bulundurduğu, kadının kutsal yuvanın devamını sağlaması gerektiği ya da çocuklar için katlanmak zorunda olması gibi aile içi 'fedakâr ve verici' rollerin annesi tarafından kabullendiğini gören kız çocuğu şiddeti olağanlaştırmaktadır (Harcar ve ark. 2008). Vives-Cases ve arkadaşları (2017) da kadınların şiddeti normalleştirdikleri için şiddete boyun eğdiklerini belirtmiştir.

Araştırmamızda 2. Sınıfta öğrenim gören öğrencilerin eş dövmeyle ilişkin tutum ölçeğini puan ortalaması en yüksekken, 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin puan ortalamaları en düşüktür ($p<0.05$). Literatür incelendiğinde benzer sonuçların elde edildiği görülmektedir. Bulut (2015) öğrencilerin öğrenim gördüğü sınıf ile şiddeti nedenselleştirme ve şiddeti saklama arasında anlamlı ilişki tespit etmiştir. 4. sınıf öğrencilerinin puan ortalamaları en düşüktür, 1 ve 2. sınıftakilerin en yüksektir. Sabancıoğulları ve arkadaşları (2016) da 2. sınıftaki öğrencilerin şiddete ilişkin tutumlarının diğer sınıflarda öğrenim gören öğrencilerden daha olumsuz olduğunu saptamıştır. Bulumuz Bulut (2015) ve Sabancıoğulları ve arkadaşları (2016) tarafından elde edilen bulgulara benzerdir.

Erken yaşta evlilik aile içi şiddete zemin hazırlayan bir faktördür (Kandemir ve Kağnıcı 2014). Araştırmamızda da aradaki farklılık anlamlı olmamakla birlikte evli öğrencilerin eşe yönelik şiddete ilişkin bekar öğrencilerden daha olumsuz tutuma sahip olduklarını göstermektedir ($p>0.05$).

Araştırmamızda öğrencilerin anne ve babasının eğitim düzeyi ile eşe yönelik şiddete ilişkin tutumları arasında ters yönde anlamlı bir ilişki bulunduğu saptanmıştır ($p<0.001$). Anne ve baba eğitim düzeyi arttıkça eşe dövmeyle ilişkin onaylayıcı tutumun azaldığı şeklinde yorumlanabilir. Bozkurt ve arkadaşları (2013) da çalışmamıza benzer olarak öğrencilerin % 33' ünün kadına yönelik şiddeti önlemede yapılabileceklerin en başında eğitim ve toplumsal bilinçlendirmenin geldiğini belirtmiştir. Kadına yönelik şiddetin önlenmesi için eğitim, güvenlik, sağlık, sosyal hizmetler, hukuk, sivil toplum kuruluşları ve medya alanlarını kapsayan geniş bir yelpazede kapsamlı çalışmaların yürütülmesi gerekmektedir. Bu kapsamlı çalışma içerisinde eğitim en önemli basamaktır. Bu bağlamda çocuk ve gençlere şiddet bilinci kazandırılmalıdır. Yetişkinlere aile içi şiddetin nedenleri, etkileri, şiddeti engelleme yöntemleri konularında eğitimler verilmelidir (Kandemirci ve Kağnıcı 2014).

Araştırmamızda eş dövmeyle ilişkin tutum ölçeği 'eşleri tarafından dövülmenin kadının sorumluluğu olması' alt boyutunda ekonomik durumunu kötü olarak tanımlayan öğrencilerin puan ortalaması en yüksek iken, ekonomik durumunu iyi olarak tanımlayan öğrencilerin puan ortalaması en düşüktür. Gruplar arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olduğu saptanmıştır ($p<0.05$). İstatistiksel açıdan anlamlılık saptanmamasına rağmen eş dövmeyle ilişkin tutum ölçeği toplam ve diğer tüm alt grup puan ortalamalarının benzer şekilde ekonomik düzeyini kötü olarak belirten öğrencilerde daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu bulgu ekonomik düzey azaldıkça eş dövmeyle ilişkin onaylayıcı tutumun arttığı şeklinde yorumlanabilir. Sabancıoğulları ve arkadaşları (2016) benzer şekilde ekonomik düzeyi düşük

olan öğrencilerin şiddete ilişkin daha geleneksel bir tutuma sahip olduklarını bulmuştur ($p<0.05$). Ayrıca literatürde, ekonomik zorluklar, kıskanma ve çatışma içeren ilişkilerde, aile içi şiddetin daha fazla görülebileceği belirtilmektedir (İbiloğlu 2012). Bu açıdan değerlendirildiğinde elde edilen bulgu literatürle uyumludur.

Araştırmamızda eş dövmeyle ilişkin tutum ölçeği 'eş dövmenin erkeğin sorumluluğu olması' alt boyutunda en uzun süre yaşadığı yer il olan öğrencilerin eş dövmeyle ilişkin tutum ölçeği puanları en yüksek iken, yaşamının büyük bölümünü köyde geçiren öğrencilerin puan ortalaması en düşüktür. Kıyak ve Akın (2010) ile Sabancıoğulları ve arkadaşlarının (2016) çalışmalarında yaşamının büyük bir kısmını köyde geçirmiş olanların şiddete ilişkin daha onaylayıcı bir tutuma sahip oldukları göstermektedir ($p<0.05$). Şehir yaşantısının stresli hızlı akışının şiddete zemin hazırlayabileceği bilinmektedir (Kandemirci ve Kağnıcı 2014). Yaşamının büyük çoğunluğunu ilde geçiren öğrencilerin şiddeti olağanlaştırdığı düşünülmektedir.

Araştırmamızda öğrencilerin annelerinin çalışma durumu ile eşe yönelik şiddet arasında bir ilişki bulunmazken ($p>0.05$), babası çalışmayan öğrencilerin eş dövmeyle ilişkin tutum ölçeği puan ortalaması babası çalışan öğrencilerden daha yüksektir ($p<0.001$). Bu bulgu babası çalışmayan öğrencilerin çalışan öğrencilere oranla eş dövmeyle ilişkin daha onaylayıcı tutuma sahip olduğunu göstermektedir. Literatürde eş ve çocuklarına karşı saldırganlık/şiddet düzeyinde artış olan erkeklerin işsiz kaldığı ve/veya gelirinin azaldığı (Harcar ve ark. 2008). Aile içerisinde yaşanan şiddet düzeyindeki bu artışın babası çalışmayan öğrencilerde geleneksel bir etkiye neden olduğu ve bu nedenle öğrencilerin eş dövmeyle ilişkin daha onaylayıcı bir tutum sergilediği düşünülmektedir.

Araştırmamızda aile tipi ile eşe yönelik şiddete ilişkin tutum **arasında anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür** ($p>0.05$). Sabancıoğulları ve arkadaşları (2016) da bulgumuza benzer olarak aile tipi ile eşe yönelik şiddet arasında ilişki olmadığını belirtmiştir.

Araştırmamızda istatistiksel olarak anlamlı olmamakla birlikte annesi babasından şiddet görmüş olan öğrencilerin eşe yönelik şiddete karşı daha onaylayıcı bir tutuma sahip olduğu görülmektedir. Literatürde de benzer şekilde, aile öyküsünde şiddet bulunan bireylerin daha fazla şiddet uygulamaya eğilimli olduğu belirtilmektedir. (Güleç ve ark. 2012, Öyekçin ve ark. 2012). Elde edilen bulgu literatürle uyumludur.

Araştırmamızda öğrencilerin yarısından fazlası öğrencilik süreci boyunca eş tarafından şiddet uygulanan bir kadınla karşılaştığını ifade ederken, şiddete maruz kalmış bir

kadın ile karşılaşma durumu şiddete ilişkin tutumlarını etkilememiştir ($p>0.05$). Buna karşın, Kıyak ve Akın (2010)'ın hemşire ve ebeler ile yaptığı çalışmada, meslek yaşantısı boyunca eşi tarafından şiddet gören bir kadınla karşılaşanların şiddete karşı daha onaylayıcı bir tutuma sahip oldukları görülmüştür. Aradaki farklılığın çalışma örnekleminin farklılığından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Eğitim şiddeti önlemenin altın anahtarıdır (Kandemirci ve Kağnıcı 2014). Eş dövmeyle ilişkin tutum ölçeği 'eş dövmenin erkeğin sorumluluğu olması' alt boyutunda eğitim/öğretim sürecinde kadına yönelik şiddete ilişkin bilgi almayan öğrencilerin şiddete ilişkin daha onaylayıcı tutuma sahip oldukları görülmüştür. Gruplar arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olduğu saptanmıştır ($p<0.001$). İstatistiksel açıdan anlamlılık saptanmamasına rağmen eş dövmeyle ilişkin tutum ölçeği toplam ve diğer tüm alt grup puan ortalamalarının benzer şekilde eğitim/öğretim sürecinde kadına yönelik şiddete ilişkin bilgi almayan öğrencilerde daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu bulgu eğitim/öğretim sürecinde kadına yönelik şiddete ilişkin bilgi almanın eş dövmeyle ilişkin onaylayıcı tutumu azalttığı şeklinde yorumlanabilir. Kıyak ve Akın (2008) çalışmasında hemşire ve ebelerin şiddete ilişkin eğitim alıp almamış olması şiddete ilişkin tutumlarını etkilememiştir. Bozkurt ve arkadaşları (2013) da ebelik bölümü öğrencilerinin şiddete yönelik eğitim alma durumunun şiddete ilişkin tutumlarını etkilemediğini bulmuştur. Bulgumuz Kıyak ve Akın (2008) ile Bozkurt ve arkadaşları (2013)'nin bulgularını desteklemektedir.

Sonuç ve Öneriler

Araştırma bulgularımıza göre; sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinin yarısından fazlasının öğrencilik süreci boyunca eşi tarafından şiddet uygulanan bir kadınla karşılaştığı, eşe yönelik şiddete ilişkin bilgilerin yetersiz olduğu kız öğrencilerin eşe yönelik şiddete ilişkin daha onaylayıcı bir tutuma sahip oldukları, son sınıf öğrencilerinin diğer öğrencilere göre eşe yönelik şiddeti daha olumsuz algıladığı ve anne-baba eğitim düzeyi ile babanın çalışma durumunun şiddete yönelik tutumu etkilediği belirlenmiştir.

Sağlık çalışanları kadına yönelik şiddet ile en çok karşılaşan ve şiddet olaylarında önemli rollere sahip kişilerdir. Araştırma sonuçlarımız doğrultusunda sağlık alanında çalışacak olan öğrencilerin eğitim/öğretim müfredatında şiddete ilişkin bilgilere yer verilmesi önerilmektedir. Verilecek olan eğitimde özellikle öğrencilerin bireysel farklılıklarının göz önüne alınması ve sahip oldukları toplumsal kalıpları mesleki uygulamalara yansıtmasının önemi vurgulanmalıdır.

Makale

ORIJINALLIK RAPORU

%9

BENZERLIK ENDEKSI

%8

İNTERNET
KAYNAKLARI

%5

YAYINLAR

%1

ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BIRINCIL KAYNAKLAR

1

www.hemargedergi.org

İnternet Kaynağı

%2

2

pt.scribd.com

İnternet Kaynağı

%1

3

www.shgm.saglik.gov.tr

İnternet Kaynağı

%1

4

halksagligiokulu.org

İnternet Kaynağı

%1

5

www.jofamericanscience.org

İnternet Kaynağı

%1

6

docplayer.biz.tr

İnternet Kaynağı

%1

7

acikarsiv.ankara.edu.tr

İnternet Kaynağı

<%1

8

readgur.com

İnternet Kaynağı

<%1

9

Submitted to TechKnowledge Turkey

Öğrenci Ödevi

<%1

10

journal.uny.ac.id

İnternet Kaynağı

<% 1

11

KILINC, NUR, and AYFER TEZEL. "THE ASSESSMENT OF SELF-EFFICACY LEVEL ACCORDING TO UNIVERSITY STUDENTS' SMOKING SITUATION", TAF Preventive Medicine Bulletin, 2012.

Yayın

<% 1

12

Submitted to Ankara University

Öğrenci Ödevi

<% 1

13

Karayurt, Özgül. "HEMŞİRELERİN MEME KANSERİ VE KENDİ KENDİNE MEME MUAYENESİNE İLİŞKİN İNANÇLARI VE UYGULAMA DURUMU", Meme Sağlığı Dergisi / Journal of Breast Health/13060945, 20080401

Yayın

<% 1

14

www.konj.se

İnternet Kaynağı

<% 1

15

EKİNCİ, Mine, ŞAHİNALTUN, Özlem and CAN, Ganime. "Hemşirelik öğrencilerinin stresle başa çıkma tarzları ve atılganlık düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi", Psikiyatri Hemşireliği Dergisi, 2013.

Yayın

<% 1

16

Dalbudak, Selma, and Naile Bilgili. "Genital hygiene behaviors and their effect on vaginal

<% 1

infection of the women who apply to GATA women's illnesses and birth clinic", Gulhane Medical Journal, 2013.

Yayın

17

etds.lib.stu.edu.tw

İnternet Kaynağı

<% 1

18

www.ajsrp.com

İnternet Kaynağı

<% 1

19

KANDEMİRÇİ, Duygu and KAĞINCI, Dilek Yelda. "Kadına yönelik aile içi şiddetle baş etme: Çok boyutlu bir inceleme", Türk Psikologlar Derneği, 2014.

Yayın

<% 1

Alıntıları çıkart

Kapat

Eşleşmeleri çıkar

Kapat

Bibliyografyayı Çıkart

üzerinde